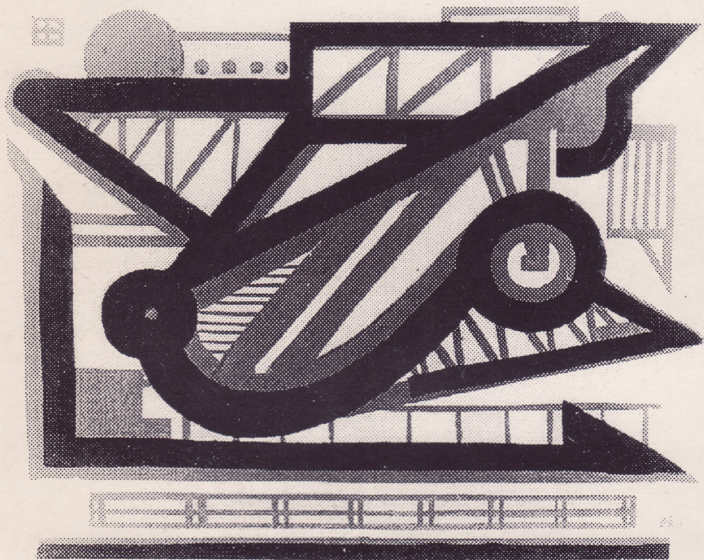

HEGYI GYÖRGY

önmagáról

HEGYI GYÖRGY

Hegy György 1922-ben született Budapesten.

1946–1951-ig volt a budapesti Képzőművészeti Főiskola növendéke. Mesterei Berény Róbart, Fónyi Géza és Barcsay Jenő voltak.

Franciaországban, Olaszországban, Bulgáriában, Izraelben járt tanulmányúton.

1964 ta a régi Szentendrei Művésztelep tagja. Budapesten és Szentendrén él.

Fontosabb egyéni kiállításai: 1954, 1962: Fényes Adolf Terem, 1964: Tel Aviv, 1967: Csók István Galéria, 1972: Művésztelepi Galéria, 1975: Kulturális Kapcsolatok Intézete, 1976: Berlin és Halle, 1977: Nyugat-Berlin, 1981: Hamburg, 1982: Szentendrei Művésztelepi Galéria és Xantus János Múzeum, Győr, 1985: Műhely Galéria, Szentendre, 1985: Izrael, 1990: „Vizualart” Alkotóközösségi Galéria, Budapest, 1992: Ferenczy Múzeum, Szentendre (gyűjteményes), 1993: A Magyar zsidó Kulturális Egyesület Chagall Galériája, Budapest, 1994: Thermal Hotel Aquincum, 1995: Újlipótvárosi Klubgaléria, 1996: Hotel Aquincum, 1997: Körmendi Galéria, Budapest

Szerkesztette: Tőkeiné Egry Margit művészettörténész

Címlap: Hegyi György: Tivadar, 1946, olaj-vászon, 25x30 cm, j.j.l.:H

1025 Budapest, Nagybányai út 25.

Telefon: 275-0214 Tel./Fax: 176-2110

HEGYI GYÖRGY ÖNMAGÁRÓL

Az idén ünnepli hetvenötödik születésnapjátá. Mi az oka annak, hogy most felhívja a figyelmet az 1946 és 1954 között készült műveire?

Fontos időszak, kimaradt korszak ez az életemben. Elfeledtette a nyilvánosság hiánya. Az egyik, még főiskolás koromban készült képem eljutott ugyan 1947-ben Prágába, mégpedig a VIT-kiállításra, ámde ekkori műveimet először 1948 január 25-e és február 8-a között, „Látszat és látvány” címen, az Európai Iskola sorozatában állították ki, majd 1985-ben a Műhely Galériában és 1996-ban a szentendrei Erdész galériában lehetett megtekinteni néhányukat.

Talán ez az 1996-os kiállítás ösztönözte arra, hogy nagyobb csokrot kössön ennek a kornak a terméséből?

Mondjuk úgy, megerősítette bennem az igényt arra, hogy ama – nem csak számomra – nagyon fontos korszakra ismét odafigyeljünk. 1946-ban kerültem a Képzőművészeti Főiskolára. Akkoriban a modern művészet fölfedezése és művelése volt a célunk. Úgy gondoltuk, vége a konzervatív művészetnek, újat akartunk.. Így kerültünk az Európai Iskola vonzáskörébe. Éreztem, sőt tudtam, hogy ők a jövő, ők képviselik az újat, a forradalmat, a követendőt. A Főiskola könyvtárát bújva ismerkedtem meg Picassóval, a modern művészet rancia, orosz és német nagyjaival. Ekkor láttam először Bálint Endrééknél Vajda-rajzokat. Vajda víziói döbbenetes és hiteles megérzései a fasizmus borzalmainak, megrendítően tökéletes művészi megjelenítései az embertelenségnek.

Milyen lehetősége volt azokban az években az új művészet művelésére egy főiskolásnak?

1947-ben néhány főiskolás társammal, nevezetesen Jánossy Ferencsel, Zsille Győzővel, Sugár Gyulával, Rác Andrással, Gera Évával és Boór Verával művésztelepet szerveztünk Szentendrén, s elhatárolva magunkat a konzervatív polgári festészettől, absztrakt képeket festet-

tünk. Kezdetben Berény Róbert növendéke voltam, később Barcsay mester, aki az „üveg-osztályt“ is vezette, az osztályába vett, mert munkáimban a konstruktivitás jegyeit látta meg. Ez az osztály 1948-ban megszűnt, így aztán az utolsó két évet a Fónyi Géza vezette mozaik tan-
szakon töltöttem. Itt évfolyamtársaim Scholz Erik, Jánossy Ferenc, Nuridsány Zoltán, Sugár Gyula és Rác András voltak. A mozaik osztály fogalom volt a Főiskolán, mert itt a növendékeknek módjukban volt – a dekorativitás jegyében – továbbvinni a korábbi évek lendületét.

Hogyan reagált a következő évek változásaira?

1949-ben Rabinovszky Máriusz kezdeményezte a „Közösségi Művészet Felé“ című kiállítás megrendezését. A monumentalitás, a murális műfaj látszólag lehetőséget kínált az avantgard értékek átmen-
tésére. Ez a remény csak kis részben vált valóra. Példaképpen említem meg, hogy 1954-ben rendezett kiállításom nagyrészt pozitív kritikáiban is formalizmust vetettek a szememre. Nekem mindenesetre ezen a pályán kellett mozognom, noha eleinte csak kisebb megbízásokat kap-
tam, komolyabbakat csak több éves szünet után. Lehetőségem több-
myire mozaikok technikai kivitelezésére nyílt. Rác Andrással közösen Fónyi Géza, Konecsni György, Bán Béla, Hincz Gyula és Barcsay Jenő több művét is felraktuk. Ugyancsak Rác Andrással kísér-
leteztünk a mozaik táblakép szerű felhasználásának lehetőségével. A betont műanyaggal helyettesítettük, így a mozaik falra akasztható lett. Mozaik-kollázsokat is készítettem, amelyeken a mozaik-kockák mellett filcet, üveget és fát is felraktam, sőt festett felületeket is alkalmaztam. Az üveggel való munkálkodás is érdekelt, készítettem üveglakokat is. Sohasem hagytam fel a festéssel és a rajzolással, továbbá sokszorosító eljárásokkal is foglalkozom. A gondolatok és az ötletek csak a külön-
böző anyagokban kelhetnek életre.

S mindennek a forrása a korai művekben lelhető fel?

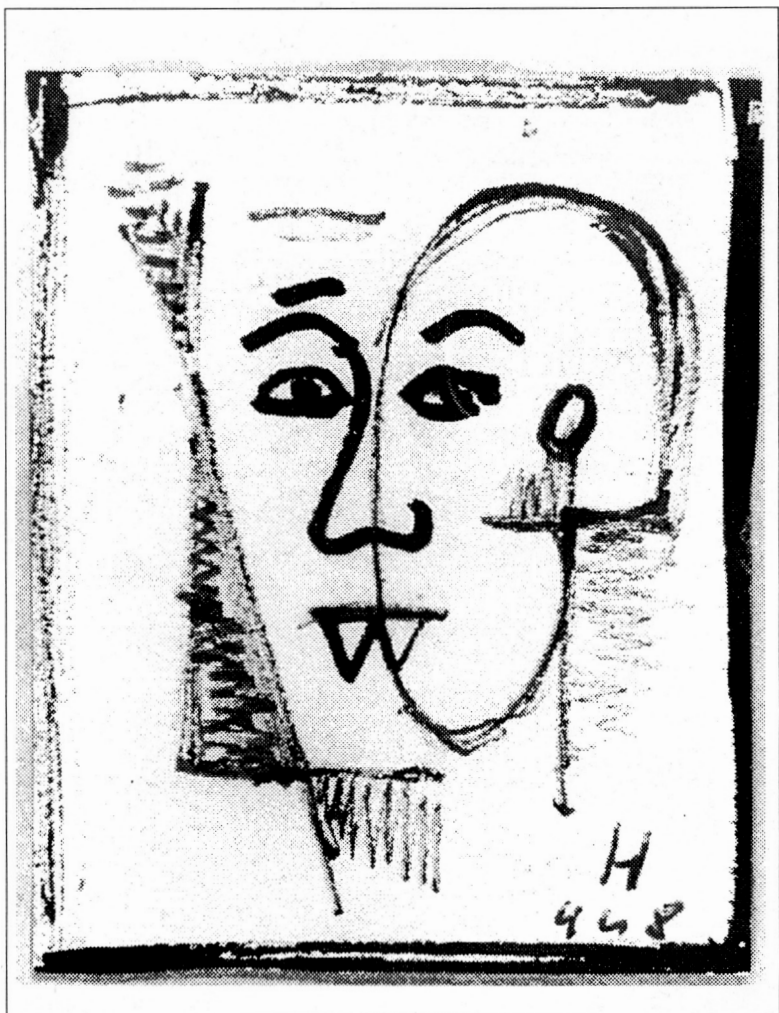
Igen, ezekben, és persze Szentendrén. A szentendrei művészethez való tartozásom mindig is kettős volt, hiszen egyfelől Barcsay Jenő tanítványa voltam, konstruktívizmusában is, másfelől nagyon tisztulem Vajda Lajos művészetét. Azt hiszem, nem csak témáimban és motívu-
máimban, hanem a művészeti hagyomány vállalásában, az állandó kísérletezésben, újat keresésben lettem igazán szentendrei festővé.

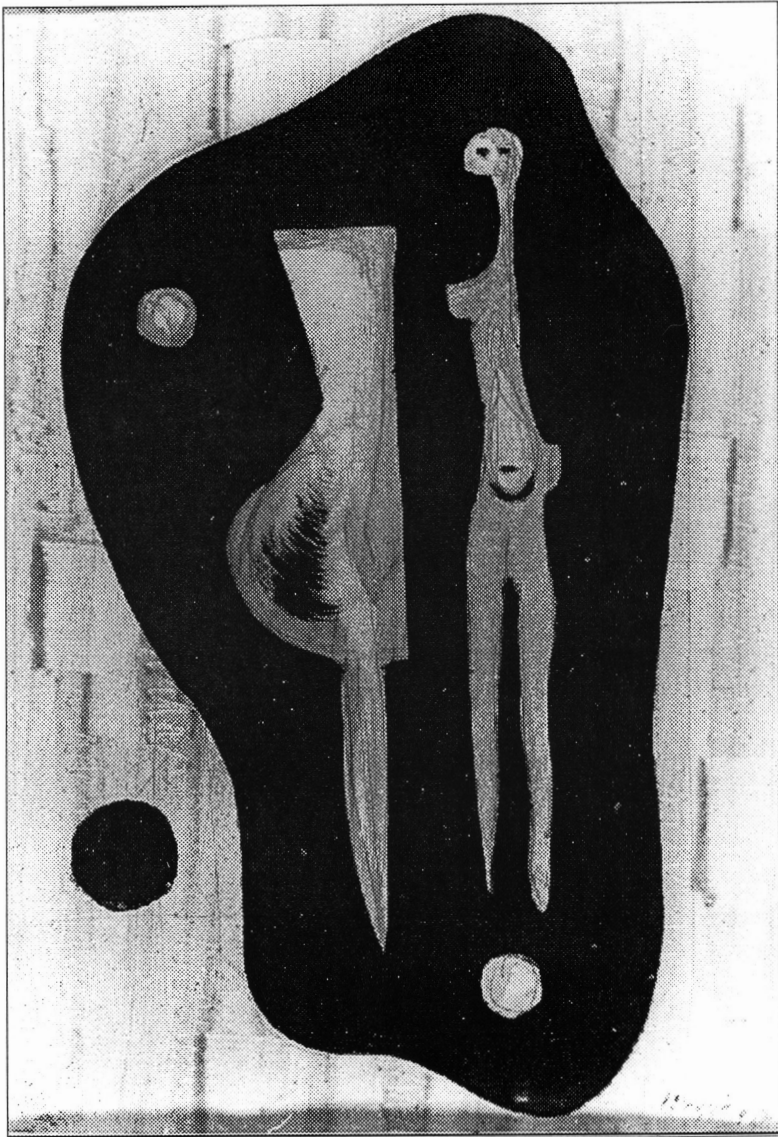
Hal és asztal, 1946, j.j.l. Hegyi 946, 24x18 cm, papír-tus

Nonfiguratív kompozíció, 1946-48, j.j.l. Hegyi 946, monotípiá, 11x9 cm

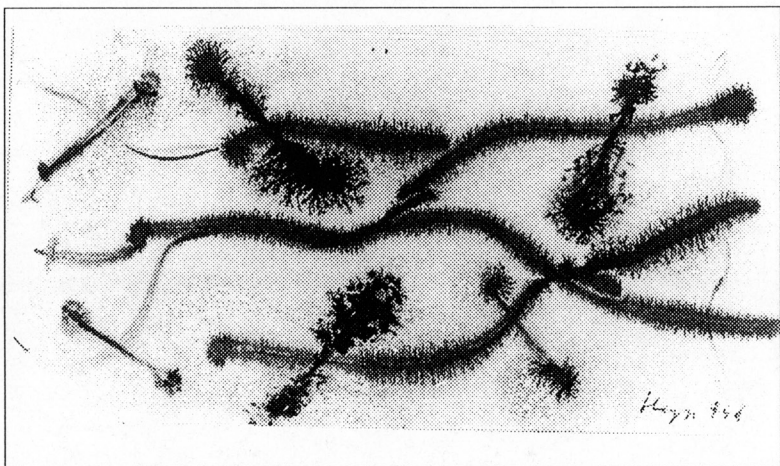
Kis fej, 1948, j.j.l. H.. 948, papír-tus, 5x4 cm

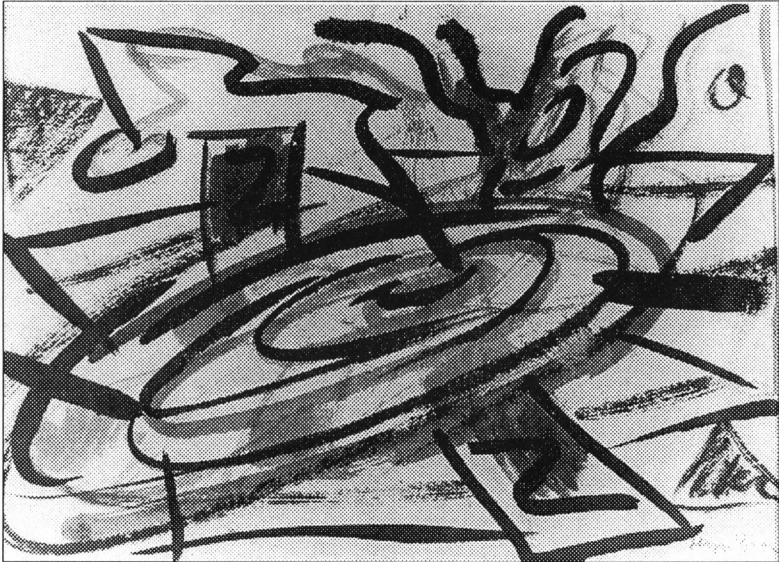
Figurák, 1947, j.j.l. Hegy, 947, olaj-papír,, 33x23 cm

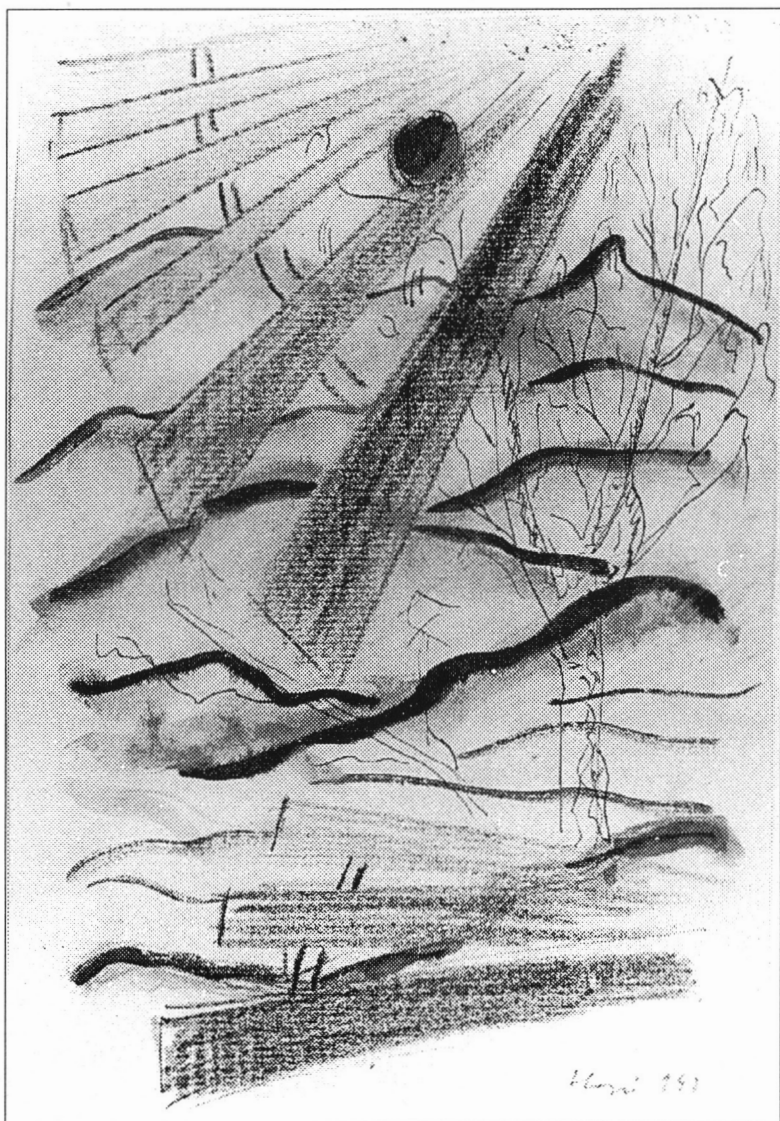
Fekete figurák, 1947, j.j.l. Hegyi 947, papír-olaj, 24x18 cm

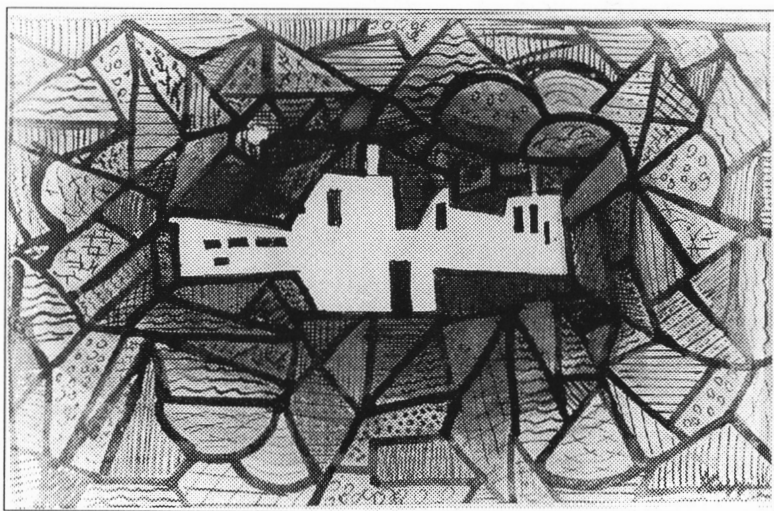
Mikrovilág, 1948, j.j.l. Hegyi 948, papír-tus, 10x20 cm

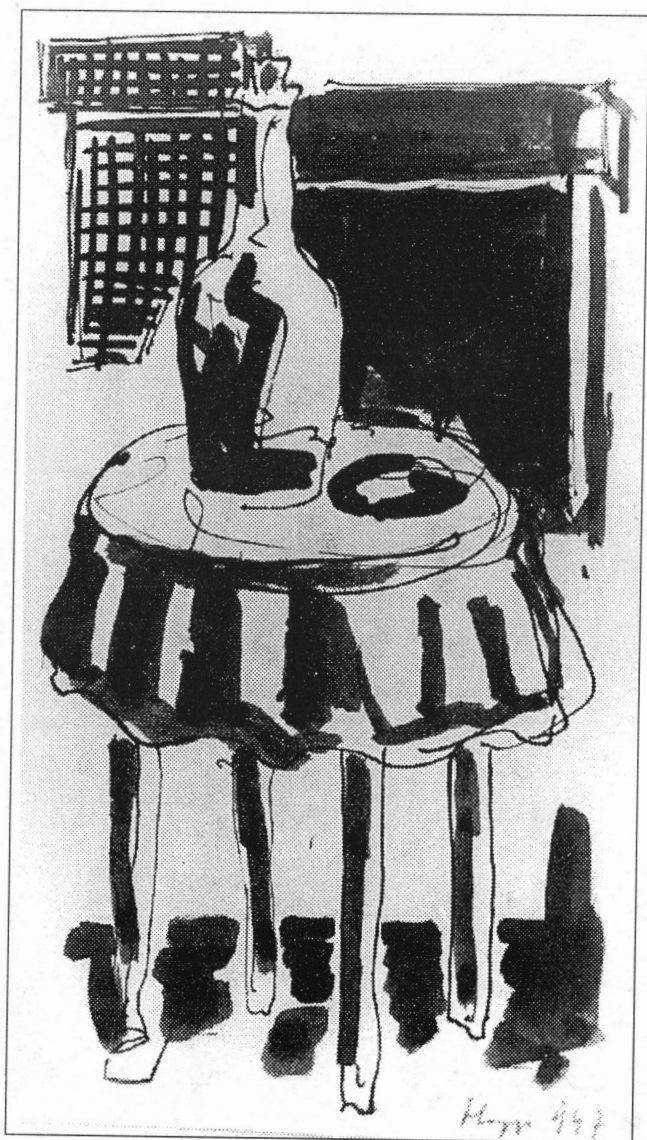
Szamárhegyi kút, 1947, j.j.l. Hegyi Gy. 947, 16x18 cm

Redőny és fa, 1947, j.j.l. Hegyi 947, papír-tus-kréta, 30x20 cm

Szentendrei házfal, 1948, j.j.l. Hegyi, papír-tus-akvarell, 13x20 cm

„Demijonos csendélet“, 1947, j.j.l. Hegyi 947, papír-tus, 16x9 cm

Művésztelepi ház, 1954, j.j.l. Hegyi 954, papír-tus, 12x9 cm

Hegyi György önmagáról beszél. Hetvenöt évesen is fiatal, lendületes és amit manapság kevesen vállalnak, vidám. Ez a vidámság sokunk számára természetes; átélni és megharcolni ezt a hetvenöt évet már önmagában is siker és eredmény, hát még úgy, hogy látni amint az ötven évvel ezelőtti gondolat széles körben elismerést arat. Még többünk számára ez a vidámság szinte érthetetlen, nehéz és gondterhelt öregség vár az ország polgárára és sokan gondolják úgy, hogy másként remélték, többet és szebbet, és valószínűleg igazuk van.

Hallgatva Hegyi Györgyöt, anno az Európai Iskola ifjancát, mára nagy öregjét, óhatatlanul arra kell gondolnunk, hogy művész esetében fokozottan áll a madáchi igazság: „az élet célja: a küzdés maga“. De van valami, ami talán nem mindenki számára olyan természetes, mint nekem, az építésznek; akinek megadatik, hogy magával az anyaggal foglalkozzék, az szerencsés és boldog ember lehet.

Érdekes, ahogy az anyag maga mentette át őt és a gondolatait a szoc. réal és a sztálinista művelődéspolitika megpróbáltatásain. Aki Fónyi Géza, Barcsay Jenő és Hincz Gyula mozaikjainak technikai kivitelezésében működhetett közre, az egyrészt meglovagolhatta a szívárványt és az istennel tanácskozhatott, másrészt nem juthatott ideje a búskomorságra.

Hegyi György jól érzékelteti és életútja jól szemlélteti, hogy aki az anyag törvényeit megismeri és alkalmazza, az nehezebben vihető tévútra.

És persze akinek olyan tanárai vannak, mint Berény Róbert, Barcsay Jenő és Fónyi Géza, nehezebben téveszti szem elől az igazságot. Ahogy Hegyi György önmagáról beszél, eszembe jutnak tanáraink, Major Máté, Pogány Frigyes, Nagy Elemér, akik valahogy mind a hazugságot és az őszintétlenséget utálták a legjobban és az igazság keresésére, az őszinteségre, arra buzdítottak, amire Hegyi György, amikor önmagáról beszél. Mi pedig kívánjuk, hogy Isten éltesse őt ebben a hetvenötödikben és még soká.